

Farens medisin fosterskadelig?

Spørsmål: Jeg går på Metex og har lest at medisinen kan være fosterskadelig. Nå har min kjæreste blitt gravid. Hun ønsker ikke å ta abort med mindre vi får bekreftet at barnet ikke er friskt. Hvor mye kan man egentlig finne ut med sikkerhet angående slikt tidlig nok i svangerskapet?

Svar: Metotreksat er det virksomme stoffet i Metex. Medisinen blir blant annet brukt i behandling av leddgikt eller psoriasis hos voksne når andre midler ikke har tilstrekkelig effekt. Metotreksat blokkerer virkningen av folat og derved produksjonen av arvestoff (DNA). Det begrenser produksjonen av celler som er i rask vekst slik betennelsesceller er når et overaktivt immunforsvar forårsaker sykdom.

I motsetning til en gravid kvinne er farens blod ikke i direkte kontakt med fosterets blodomløp. Legemidler som en far bruker påvirker derfor ikke fosteret utover eventuelle små rester av medikamentet i sædvæsken, eller ved at legemiddelet endrer sædcellene. Den vanligste følgen av slik påvirkning er nedsatt sædkvalitet slik at kvinnen ikke blir gravid.

I en fransk studie som ble publisert i 2011 fant man i 42 svangerskap ingen misdannelser hos barn av fedre som hadde brukt metotreksat omkring befruktningstidspunktet. Det gjorde man heller ikke i en norsk studie publisert i 2012. Selv om fars bruk av metotreksat ikke synes å medføre noen risiko for fosterskade, anbefaler man for sikkerhets skyld bruk av kondom ved samleie under graviditeten for å unngå at ørsmå rester av medikamentet i sædvæsken skal påvirke moren og fosteret. Legemiddelprodusentene anbefaler også at faren slutter med metotreksat 3 til 12 måneder før befruktning selv om hans bruk av medikamentet ikke synes å

være skadelig for barnet.

Jeg vil tro at en tidlig ultralydundersøkelse (mellom uke 12 og 14) er best egnet til å sjekke at alt står bra til med fosteret som kjæresten din bærer på. Mitt råd er at hun snakker med fastlegen sin. Hun eller han kan framlegge spørsmålet for svangerskapspoliklinikken ved det sykehuset hvor din kjæreste skal føde.